

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 45/2018-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. januára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Malichom, Dunajská 25, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 21 CoE 24/2017 z 22. augusta 2017 v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 37 Er 444/2005 z 25. júla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. decembra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 21 CoE 24/2017 z 22. augusta 2017 v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 37 Er 444/2005 z 25. júla 2016 (ďalej aj „namietané uznesenia krajského súdu a okresného súdu“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že v exekučnom konaní o vymoženie sumy 22 239,93 € vystupoval ako povinný v druhom rade. Okresný súd jeho návrh na zastavenie exekúcie a odklad exekúcie zamietol. Proti namietanému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ 18. novembra 2016 odvolanie. V dôsledku odvolania krajský súd namietaným uznesením potvrdil v celom rozsahu namietané uznesenie okresného súdu.

3. Sťažovateľ považoval namietané uznesenia krajského súdu a okresného súdu ako arbitrárne a zjavne neodôvodnené, pričom podľa neho došlo k týmto pochybeniam:

„- Súd náležite nezdôvodnil, prečo nepredvolal strany Dohody o zastavení exekúcie a ani nevytýčil pojednávanie. Napriek uvedenému nedostatku pritom Súd posudzoval vôľu účastníkov, ktorá bola údajne predmetom Dohody o zastavení exekúcie, čím porušil ich procesné práva.

- Postupom súdov v prvostupňovom a odvolacom konaní prišlo k porušeniu zásady spravodlivého súdneho procesu aj tým, že Súd v odôvodnení Uznesenia sa odchýlil od pôvodného právneho názoru a posúdenia Súdu prvého stupňa v prvostupňovom konaní. V zmysle tvrdení Súdu sa totiž tento zaoberal posúdením povahy Dohody o zastavení exekúcie ako dohody o urovnaní podľa ust. § 585 Občianskeho zákonníka, hoci Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie v tomto smere neodôvodnil.

- Záverom by sme chceli poukázať, že tak Okresný súd Bratislava IV, ako aj Krajský súd v Bratislave, sa zaoberali a v odôvodnení svojich rozhodnutí argumentovali iba dôkazmi, ktoré boli predložené zo strany oprávneného, ale vôbec sa nezaoberali skutočnosťami a námietkami sťažovateľa.“

4. Právomoc ústavného súdu zdôvodnil sťažovateľ prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu nemožnosťou využitia iného prostriedku nápravy, pretože v exekučnom konaní súčasný platný a účinný právny poriadok Slovenskej republiky mu to neumožňuje a žiadny iný súd nemá právomoc o ochrane jeho označených práv rozhodnúť.

5. Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že jeho základné právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces podľa ústavy, listiny a dohovoru (označené v bode 1) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy porušené bolo a namietané uznesenia krajského súdu a okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho sa domáha úhrady trov konania.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovení § 20, § 50 a § 53 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

8. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť

uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podstatou sťažnosti je námietka sťažovateľa tkvejúca v tvrdení, že krajský súd aj okresný súd porušili základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy tým, že svoje rozhodnutia dostatočne neodôvodnili a krajský súd sa nevysporiadal s relevantnými odvolacími námietkami sťažovateľa, v dôsledku čoho považuje napadnuté rozhodnutie za arbitrárne a nepreskúmateľné (pozri aj nosné dôvody v bode 3, ktoré charakterizuje ako porušenie zásady spravodlivého súdneho procesu).

10. Ústavný súd konštatuje, že na rozhodnutie o časti sťažnosti vo veci porušenia jeho označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru namietaným uznesením okresného súdu (bod 1) nie je daná právomoc ústavného súdu.

11. Ako to z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Proti namietanému uzneseniu okresného súdu sp. zn. 37 Er 444/2005 z 25. júla 2016 bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok (sťažovateľ toto odvolanie aj využil – pozri bod 2), a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa mal predovšetkým krajský súd v rámci odvolacieho konania.

12. Preto túto časť sťažnosti sťažovateľa, ktorá smeruje aj proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 37 Er 444/2005 z 25. júla 2016, ústavný súd odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Sťažovateľ namietal porušenie v bode 1 označených práv tiež napadnutým uznesením krajského súdu.

14. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

15. Ústavný súd v súvislosti s námietkami sťažovateľa poukazuje na svoje rozhodnutia, podľa ktorých všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje, preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porovnaj I. ÚS 9/00, II. ÚS 592/2013, III. ÚS 375/2010, IV. ÚS 26/04, I. ÚS 420/2016). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (porovnaj I. ÚS 22/03, II. ÚS 349/08, II. ÚS 421/2013, III. ÚS 152/03, IV. ÚS 177/05). Ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

16. V rozsahu nosných dôvodov podanej sťažnosti (pozri bod 3) ústavný súd konštatuje, že tieto v zásade zodpovedajú dôvodom dovolania (mimoriadneho opravného prostriedku) podľa § 420 písm. f) CSP („dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces“).

17. Nevyužitie zákonnej možnosti podať dovolanie nemožno preto nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej

až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv; a tú možnosť sťažovateľ v tomto prípade mal.

18. Keďže sťažovateľ ani len netvrdil (tým menej preukazoval, že dovolanie nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, v okolnostiach jeho prípadu ani neprichádzal do úvahy prípadný možný postup ústavného súdu v zmysle § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

19. Na základe uvedeného ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v časti proti napadnutému uzneseniu krajského súdu ako neprípustnú odmietol a argumentáciou sťažovateľa vo vzťahu k porušeniu ním označených práv sa bližšie nezaoberal.

20. Nad rámec veci ústavný súd dodáva, že v súčasnosti účinný zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov síce už dovolanie v exekučných veciach nepripúšťa (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku), avšak vzhľadom na prechodné ustanovenia § 243h novely Exekučného poriadku – zákona č. 2/2017 Z. z. Najvyšší súd Slovenskej republiky viacerými svojimi rozhodnutiami (napr. 3 Oboer 5/2017, 3 Oboer 1/2017, 5 Oboer 8/2017, 3 Oboer 15/2017) judikoval, že na exekučné konania začaté do 31. marca 2017 sa ustanovenie § 202 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017 (v zmysle ktorého dovolanie a dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky nie je prípustné) vzhľadom na znenie prechodného ustanovenia § 243h ods. 1 Exekučného poriadku („... exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017“) nepoužije. V exekučných konaniach začatých do 31. marca 2017 totiž nebola prípustnosť dovolania proti uzneseniu o zastavení exekúcie vylúčená. O takýto prípad išlo aj v okolnostiach posudzovanej veci.

21. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už bližšie nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. januára 2018